

2007-06-12

Miljödepartementet

Rättsenheten

Rådets möte (miljö) den 28 juni 2007

Dagordningspunkt 4

Recommendation from the Commission to the Council on the participation of the European Community in negotiations on international rules and procedures in the field of liability and redress for damage resulting from transboundary movements of Living Modified Organisms (LMOs) under the Cartagena Protocol on Biosafety

Dokument:

10275/07 ENV 305 WTO 124 ONU 33 AGRI 176

Tidigare dokument:

13078/06 ENV 474 WTO 152 ONU 96 AGRI 290

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: nej

Bakgrund

Allmän bakgrund

Till konventionen om biologisk mångfald finns det s.k. Cartagena-protokollet om biosäkerhet vars huvudsakliga syfte är att reglera internationell handel med genetiskt modifierade organismer (GMO). Enligt protokollets artikel 27 ska parterna i protokollet ta fram en ansvarsordning för skador på den biologiska mångfalden som kan uppkomma med anledning av gränsöverskridande förflyttningar av GMO (eng. *liability for damage arising from transboundary movements of LMOs*¹). En arbetsgrupp har tillsatts för att ta fram förslag på hur en sådan ansvars-

¹ I Cartagenaprotokollet används termen Living modified organism (LMO) men den är likvärdig med termen Genetically modified organism (GMO), vilken används inom EG:s lagstiftning.

ordning skulle kunna utformas. Sverige och EU har ansett det vara angeläget att miljöskyddskonventioner har fungerande och effektiva ansvarsordningar där så är lämpligt. EU deltar därför aktivt i denna arbetsgrupp. Flera utvecklingsländer är negativt inställda till GMO och flera viktiga länder som producerar GMO-grödor är ännu inte parter i protokollet. Om arbetet ska resultera i en meningsfull ansvarsordning bör så många länder som möjligt ansluta sig till protokollet. EU verkar därför för en kompromiss som ska kunna accepteras av alla. EU förespråkar således att ansvarsordningen i ett första skede inte blir formellt bindande utan utformas som ett partsbeslut vilket parterna har en politisk förpliktelse att leva upp till. Dessa ”riktlinjer” ska efter några år utvärderas och parterna får då ta ställning till huruvida arbetet ska gå vidare med att skapa en formellt bindande ansvarsordning (t.ex. i formen av ett protokoll som behöver ratificeras för att träda i kraft).

Arbetsgruppen har hållit förberedande möten i Montreal i juni 2005, februari 2006 och februari 2007. Ett fjärde möte ska hållas i oktober 2007 och tanken är att mer konkreta förhandlingar då ska inledas. EU:s talan i denna arbetsgrupp sköts av det aktuella ordförandelandet men EU:s position koordineras löpande med övriga EU-länder och kommissionen även på plats i Montreal.

Förhandlingsmandatet

Enligt artikel 300 EG ska rådet bemyndiga kommissionen att inleda de förhandlingar som behövs när avtal ska ingås mellan gemenskapen och en eller flera stater eller internationella organisationer. Sådana förhandlingar ska föras i samråd med de särskilda kommittéer som rådet tillsätter och inom ramen för de direktiv som rådet kan komma att utfärda för kommissionen. På det aktuella området råder delad kompetens, med undantag för frågor som rör tillämpningen av Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande av domar på privaträttens område², där exklusiv gemenskapskompetens råder. Kommissionen har föreslagit att Rådet ger kommissionen ett förhandlingsmandat att förhandla för EG:s räkning under de återstående arbetsgruppsmötena som ska hållas under 2007 och 2008. Kommissionen ska därvid biträdas av, och samarbeta nära med, en kommitté bestående av medlemsstater, i synnerhet när det gäller områden där det råder delad kompetens. Av principiella och praktiska skäl anser Sverige att kommissionen inte bör ges ett förhandlingsmandat.

Efter Coreper den 13 juni 2007 står det dock klart att det finns en kvalificerad majoritet för förslaget.

² EGT L 12, 16.1.2001, s. 1 (Celex 32001R0044).

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 300 EG. Kvalificerad majoritet krävs.

Svensk ståndpunkt

Sverige är allmänt sett restriktivt till att ge kommissionen förhandlingsmandat på områden där det råder delad kompetens och anser att EU:s ordförandeland bör vara den som för EU:s talan i internationella förhandlingar om det inte finns starka skäl som talar för motsatsen. När det gäller förhandlingarna i denna arbetsgrupp har kommissionen redan i dagsläget ett stort inflytande och har också möjlighet att göra egna inlägg. Vidare noterar Sverige att EU:s inställning, vilken också bekräftas i de föreslagna förhandlingsdirektiven, är att ansvarsordningen i ett första skede ska ha formen av ett icke-bindande Partsbeslut. Ett Partsbeslut är formellt sett inte bindande även om det finns en politisk förpliktelse att uppfylla innehållet i beslutet. Enligt svensk mening gäller artikel 300 EG gemenskapens ingående av bindande internationella avtal. Då det i detta fall inte är klart att det rör sig om ett bindande internationellt avtal menar Sverige att det inte finns någon grund i fördraget för att ge kommissionen ett mandat. Att ge ett mandat i detta fall bidrar till att skapa en olycklig praxis som sannolikt får återverkningar även inom andra områden. Slutligen anser Sverige att det inte heller finns några tungt vägande praktiska skäl som talar för ett mandat eftersom samarbetet mellan kommissionen och medlemsstaterna hittills har fungerat mycket bra.

Mot bakgrunden att förslaget kommer att antas överväger Sverige hur vi ska agera. Sverige vidhåller sitt motstånd mot att mandatet ges men har ännu inte slutligt bestämt hur vi kommer att rösta. För närvarande sker konsultationer med de medlemsstater som delar vår uppfattning om möjligheten att enas om ett gemensamt uttalande och om vilket röstningsalternativ som är att föredra i det här läget.

Europaparlamentets inställning

Ej känd.

Förslaget

Kommissionen har gjort en framställan med innebörd att Rådet ska ge kommissionen ett mandat att för EG:s räkning förhandla en ansvarsordning inom ramen för Cartagena-protokollet om biosäkerhet. Kommissionen ska enligt de föreslagna förhandlingsdirektiven verka för att de regler och bestämmelser som antas

1. är i linje med relevant gemenskapslagstiftning och med medlemsstaternas nationella lagstiftning om skadestånd,
2. beaktar utvecklingsländernas behov av kapacitetsuppbyggnad, och

3. inte är rättsligt bindande utan har formen av ett Partsbeslut med rekommendationer till Parterna att införa ett nationellt regelverk på området och ett åtagande för Parterna att utvärdera genomförandet och överväga behovet av ytterligare åtgärder.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Frågan om förhandlingsmandat för EU har i sig ingen inverkan på svenska regler.

Ekonomiska konsekvenser

...

Övrigt

...